

Szkoła Podstawowa nr 52
im. Marii Dąbrowskiej w Krakowie

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

wersja skrócona dla uczniów

Najważniejsza zasada

Każde dziecko ma prawo do bezpieczeństwa, szacunku i pomocy.

Jeżeli ktoś Cię krzywdzi albo widzisz, że krzywdzona jest inna osoba - powiedz o tym zaufanemu dorosłemu.

Kraków, 2026 r.

1. Po co jest ten dokument?

Ten dokument wyjaśnia w prosty sposób, jak szkoła chroni uczniów przed krzywdzeniem. Możesz go przeczytać samodzielnie albo z wychowawcą, nauczycielem, pedagogiem, psychologiem lub rodzicem.

- Żeby każdy uczeń wiedział, że ma prawo do bezpieczeństwa.
- Żeby było jasne, jak powinni zachowywać się dorośli wobec dzieci.
- Żeby było jasne, jak uczniowie powinni traktować siebie nawzajem.
- Żeby każdy wiedział, do kogo zgłosić się po pomoc.
- Żeby szkoła szybko reagowała, gdy dzieje się coś niepokojącego.

Pamiętaj

Prośenie o pomoc nie jest skargą. To dbanie o bezpieczeństwo swoje albo innej osoby.

2. Twoje prawa w szkole

Jako uczeń masz prawo do:

- szacunku i życzliwego traktowania;
- bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego;
- ochrony przed przemocą, wyśmiewaniem, poniżaniem i groźbami;
- prywatności i ochrony swoich danych oraz wizerunku;
- pomocy, gdy czujesz strach, smutek, złość, wstyd albo bezradność;
- powiedzenia „nie”, gdy ktoś przekracza Twoje granice;
- rozmowy z zaufanym dorosłym bez wyśmiewania i oceniania.

3. Czym jest krzywdzenie?

Krzywdzenie to każde zachowanie, które sprawia dziecku ból, strach, wstyd, upokorzenie albo zagraża jego bezpieczeństwu. Krzywdzić może dorosły, inny uczeń, osoba z rodziny, osoba znana albo obca.

Rodzaj krzywdzenia	Przykłady
Przemoc fizyczna	bicie, popychanie, kopanie, szarpanie, celowe niszczenie rzeczy
Przemoc psychiczna	wyśmiewanie, poniżanie, straszenie, grożenie, obrażanie, izolowanie
Przemoc rówieśnicza	dokuczanie, przezywanie, zmuszanie do czegoś, celowe wykluczanie z grupy
Cyberprzemoc	obraźliwe wiadomości, ośmieszające zdjęcia, groźby online, tworzenie fałszywych kont, przeróbki zdjęć
Zaniedbanie	brak opieki, brak jedzenia, brak pomocy medycznej, brak zainteresowania bezpieczeństwem dziecka
Przekraczanie granic intymnych	dotykanie bez zgody, zmuszanie do pokazywania ciała, komentarze o ciele, wysyłanie treści seksualnych

4. Jak dorośli w szkole powinni traktować uczniów?

Dorośli w szkole mają obowiązek traktować uczniów z szacunkiem i dbać o ich bezpieczeństwo. Oznacza to, że pracownik szkoły:

- słucha ucznia i odpowiada spokojnie, adekwatnie do wieku i sytuacji;
- nie wyśmiewa, nie poniża, nie obraża i nie zawstydzają ucznia;
- nie stosuje przemocy fizycznej ani psychicznej;
- nie ujawnia prywatnych informacji o uczniu osobom nieuprawnionym;
- nie robi zdjęć ani nagrań do celów prywatnych;
- nie kontaktuje się z uczniem prywatnie w sposób niezgodny z zasadami szkoły;
- reaguje, gdy widzi lub słyszy, że dziecko może być krzywdzone.

Granice są ważne

Nikt nie ma prawa dotykać Cię w sposób, który jest dla Ciebie nieprzyjemny, zawstydzający albo budzi strach. Masz prawo powiedzieć „nie” i poprosić o pomoc.

5. Jak uczniowie powinni traktować siebie nawzajem?

W naszej szkole obowiązuje zasada: szanujemy innych i nie krzywdzimy. Każdy uczeń powinien:

- mówić do innych z szacunkiem;
- nie bić, nie popychać i nie zastraszać;
- nie przezywać, nie wyśmiewać i nie upokarzać;
- nie wykluczać celowo z grupy ani nie namawiać innych do dokuczania;
- nie zabierać i nie niszczyć cudzych rzeczy;
- nie nagrywać ani fotografować innych bez zgody;
- reagować, gdy widzi krzywdę: powiedzieć dorosłemu, pomóc bezpiecznie, nie dołączać do przemocy.

6. Bezpieczeństwo w internecie, telefonie i przy korzystaniu z AI

Internet, komunikatory, gry, media społecznościowe i narzędzia sztucznej inteligencji mogą pomagać, ale mogą też być używane do krzywdzenia. Dlatego:

- nie wysyłaj nikomu swoich intymnych zdjęć ani filmów;
- nie publikuj zdjęć i nagrań innych osób bez ich zgody oraz zgody rodziców, jeśli chodzi o dzieci;
- nie twórz przeróbek zdjęć, filmów, głosu lub tekstów, które kogoś ośmieszają albo poniżają;
- nie podawaj obcym osobom adresu, numeru telefonu, haseł ani danych logowania;
- zgłoś dorosłemu groźby, szantaż, nękanie, obraźliwe wiadomości lub niepokojące treści;
- korzystaj z AI zgodnie z zasadami podanymi przez nauczyciela - nie używaj jej do oszukiwania, obrażania, podszywania się pod innych ani tworzenia fałszywych treści o uczniach.

Gdy coś złego dzieje się online

Nie kasuj od razu wiadomości. Zrób zrzut ekranu, pokaż go zaufanemu dorosłemu i poproś o pomoc. Jeżeli boisz się, że komuś grozi niebezpieczeństwo, powiedz dorosłemu natychmiast.

7. Zdjęcia, nagrania i wizerunek

Twój wizerunek, czyli na przykład zdjęcie, film albo nagranie głosu, jest ważny i podlega ochronie. W szkole obowiązują następujące zasady:

- zdjęcia i nagrania uczniów mogą być wykonywane i publikowane tylko zgodnie z zasadami szkoły;
- pracownik szkoły nie może robić zdjęć uczniom do celów prywatnych;
- nie wolno publikować zdjęć lub filmów, które ośmieszają, zawstydzają albo pokazują kogoś w złym świetle;
- jeżeli nie chcesz być fotografowany albo nagrywany, powiedz o tym nauczycielowi lub wychowawcy;
- jeżeli ktoś publikuje Twoje zdjęcie bez zgody albo używa go do żartów, przeróbek lub obrażania - zgłoś to dorosłemu.

8. Do kogo możesz się zgłosić po pomoc?

Możesz powiedzieć o problemie każdej zaufanej osobie dorosłej w szkole. Nie musisz od razu znać nazwy procedury ani wiedzieć, czy sprawa jest „wystarczająco poważna”. Wystarczy, że powiesz, co się dzieje.

W szkole możesz zgłosić się do:	Możesz powiedzieć na przykład:
wychowawcy	„Potrzebuję pomocy. Chcę porozmawiać na osobności.”
nauczyciela, któremu ufasz	„Ktoś mnie krzywdzi / boję się / widziałem, że ktoś jest krzywdzony.”
pedagoga, pedagoga specjalnego lub psychologa	„Nie radzę sobie z tą sytuacją. Proszę, pomóż mi.”
dyrektora lub wicedyrektora	„Sprawa jest poważna i potrzebuję reakcji szkoły.”
pracownika świetlicy, biblioteki, sekretariatu lub obsługi	„Proszę zaprowadzić mnie do osoby, która może mi pomóc.”

9. Co zrobi szkoła, gdy zgłosisz problem?

Dorosły powinien potraktować Twoje zgłoszenie poważnie. W zależności od sytuacji szkoła może:

1. wysłuchać Cię w spokojny i bezpieczny sposób;
2. zapisać najważniejsze informacje, żeby niczego nie pominąć;
3. przekazać sprawę osobom odpowiedzialnym za pomoc uczniom;
4. porozmawiać z innymi osobami, jeśli jest to potrzebne dla bezpieczeństwa;
5. ustalić plan wsparcia, czyli konkretne działania, które mają Ci pomóc;
6. poinformować rodziców lub opiekunów, chyba że mogłoby to zwiększyć zagrożenie;
7. w razie potrzeby powiadomić odpowiednie instytucje, np. policję, sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej albo uruchomić procedurę Niebieskie Karty.

Poufność

Dorośli nie powinni rozpowiadać Twojej sprawy. Ale jeśli zagrożone jest Twoje zdrowie, życie albo bezpieczeństwo, muszą poprosić o pomoc odpowiednie osoby lub instytucje.

10. Plan wsparcia - co to znaczy?

Plan wsparcia to ustalenie, jak szkoła pomoże uczniowi po ujawnieniu krzywdzenia albo trudnej sytuacji. Może obejmować:

- rozmowy z pedagogiem, psychologiem, wychowawcą lub inną zaufaną osobą;
- ustalenie, kto w szkole będzie czuwał nad bezpieczeństwem ucznia;
- działania w klasie, jeśli problem dotyczy relacji między uczniami;
- kontakt z rodzicami lub opiekunami, jeśli jest to bezpieczne i potrzebne;
- pomoc specjalistyczną poza szkołą, jeśli uczeń jej potrzebuje;
- sprawdzenie po pewnym czasie, czy sytuacja się poprawiła.

11. Gdy jesteś świadkiem krzywdzenia

Jeżeli widzisz, że ktoś jest krzywdzony:

- nie dołączaj do przemocy i nie śmiej się z krzywdzonej osoby;
- nie nagrywaj sytuacji dla żartu ani nie wysyłaj jej dalej;
- jeśli możesz bezpiecznie - powiedz „stop” albo odsuń osobę poszkodowaną od zagrożenia;
- jak najszybciej powiedz dorosłemu;
- jeżeli sprawa dzieje się online - zrób zrzut ekranu i pokaż go dorosłemu;
- w sytuacji bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia zadzwoń pod numer 112 albo poproś dorosłego, aby zadzwonił.

12. Dla młodszych uczniów - zapamiętaj 5 zdań

1. Mam prawo czuć się w szkole bezpiecznie.
2. Nikt nie może mnie bić, straszyć, wyśmiewać ani dotykać w sposób, którego nie chcę.
3. Mogę powiedzieć „nie” i odejść, gdy coś jest dla mnie nieprzyjemne.
4. Gdy coś mnie martwi, mówię o tym dorosłemu.
5. Prośenie o pomoc jest dobre i odważne.

13. Ważne telefony poza szkołą

Jeżeli potrzebujesz pomocy poza szkołą albo chcesz porozmawiać anonimowo, możesz skorzystać z tych numerów:

Numer	Dla kogo?	Kiedy?
112	numer alarmowy	gdy zagrożone jest życie, zdrowie lub bezpieczeństwo
116 111	Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży	bezpłatnie, anonimowo, całodobowo
800 12 12 12	Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka	bezpłatnie, anonimowo, całodobowo

Uwaga: jeżeli jesteś w bezpośrednim niebezpieczeństwie, dzwoń pod 112 albo poproś najbliższą osobę dorosłą o natychmiastową pomoc.

14. Krótka karta zgłoszenia dla ucznia

Możesz użyć tej karty, jeżeli łatwiej Ci napisać niż powiedzieć. Nie musisz wypełniać wszystkiego.

Imię i nazwisko ucznia / klasy:

Data:

Co się wydarzyło?

Kto był obecny?

Gdzie to się stało?

Czy potrzebujesz pilnej pomocy? TAK / NIE

Komu chcesz przekazać tę informację?

Ostatnia ważna myśl

Nie musisz radzić sobie samodzielnie. W szkole są dorośli, których zadaniem jest Ci pomóc.

Dokument opracowano jako wersję skróconą i przyjazną uczniom na podstawie pełnych Standardów Ochrony Małoletnich obowiązujących w Szkole Podstawowej nr 52 w Krakowie oraz wniosków z okresowej oceny SOM 2026.